

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ОСОБЛИВИХ УМОВАХ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної та
методичної роботи

Олег НАЗАРОВ

“ 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Психологічна безпека персоналу екстремальних видів діяльності»

циклу професійної (обов'язкової) підготовки
за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти
галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
за освітньо-науковою програмою «Екстремальна та кризова психологія»

2020 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологічна безпека персоналу екстремальних видів діяльності» для підготовки здобувачів вищої освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти в галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 053 «Психологія» розроблена відповідно до освітньо-наукової програми «Екстремальна та кризова психологія».

Розробник:

начальник кафедри психології діяльності в особливих умовах, доктор біологічних наук, професор Перелигіна Л.А.

Робочу програму навчальної дисципліни рекомендовано кафедрою психології діяльності в особливих умовах

Протокол від «18» червня 2020 року № 11

Начальник кафедри психології діяльності в особливих умовах

_____ Ліна ПЕРЕЛИГІНА
(підпис)

« 18 » червня 2020 року

Схвалено вченою радою соціально-психологічного факультету

Протокол від «26» серпня 2020 року № 12

Голова вченої ради соціально-психологічного факультету

_____ Андрій КУФЛІЄВСЬКИЙ
(підпис)

« 26 » серпня 2020 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3.0	Галузь знань <u>0.5 «Соціальні та поведінкові науки»</u> (шифр і назва)	Нормативна	
	Напрямок підготовки <u>053 «Психологія»</u> (шифр і назва)		
Модулів 2	Спеціальність «Психологія»	Рік підготовки:	
Змістових модулів 2		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин 90		4-й	4-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних 40 самостійної роботи 50	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Доктор філософії	Лекції	
		18 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		22 год.	4 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
50 год.	76 год.		
Індивідуальні завдання: 0 год.			
Вид контролю: іспит			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання - 40/50;

для заочної форми навчання - 14/76.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: вивчення психологічної загрози різного походження, що набуває вельми широкого впливу у сучасному світі; визначення стратегій забезпечення психологічної безпеки людини в життєвому середовищі; отримання доктором філософії поглиблених знань, умінь і навичок в області психологічних аспектів екстремальних ситуацій у відповідності з сучасними науковими уявленнями.

Завдання курсу :

- сприяння кращій підготовленості здобувачів вищої школи, більш оптимальної адаптації особового складу до ризик небезпечних ситуацій службової діяльності;

- розглядати психологічну безпеку особистості як міждисциплінарну галузь наукового знання;

- аналізувати джерела психологічних загроз на різних рівнях;
- використовувати знання з проблем психологічної безпеки особистості, які є актуальними у сучасному суспільстві;
- сприяти розвитку у здобувачів вищої школи уміння застосовувати психологічні знання при організації власної поведінки;
- укріплювати позитивну професійну мотивацію.

Після вивчення навчальної дисципліни «Психологічна безпека персоналу екстремальних видів діяльності» здобувачі вищої освіти повинні набути та отримати:

знання:

- ключових понять, теорій та закономірностей, що складають категоріальний апарат психологічної безпеки особистості;
- базових категорій психологічної безпеки особистості;
- психологічних механізмів та закономірностей безпечної поведінки індивіда та соціальної групи;
- можливих наслідків порушення психологічної безпеки суб'єктів;
- принципів використання психологічних відомостей для вирішення проблем безпеки, які виникають у соціальному середовищі та виробництві; уміння:
- аргументовано викласти власні погляди на актуальні проблеми психологічної безпеки особистості; - аналізувати психологічні загрози у соціальній сфері;
- використовувати психологічні знання при реалізації професійних функцій. мати уявлення про:
- методи діагностики психологічних загроз на рівні індивіда, соціальної групи;
- методи і прийоми психічної саморегуляції.

уміння:

- аргументовано викласти власні погляди на актуальні проблеми психологічної безпеки особистості;
- аналізувати психологічні загрози у соціальній сфері;
- формувати та використовувати комплекс психодіагностичних методів для оцінювання рівня професійної адаптованості, професійної мотивації та ранніх проявів криз професійного становлення й діяльності;
- на кваліфікованому рівні оцінювати психічний і фізичний стан організму людини в екстремальних ситуаціях;
- застосовувати основні методи, форми психопрофілактики, пси- хотерапії постраждалим від екстремально-стресових факторів;
- використовувати психологічні знання при реалізації професійних функцій.

комунікацію: вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому;

використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях.

автономію та відповідальність: демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності;

здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти:

СК 1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та практики у галузі екстремальної та кризової психології.

СК 2. Здатність самостійно розробляти проекти шляхом творчого застосування існуючих та генерування нових ідей.

СК 8. Здатність проводити емпіричні дослідження функціональних станів, особливостей психіки, операційно-сислової структури професійного досвіду співробітників ризиконебезпечних професій.

СК 9. Здатність аналізувати та систематизувати інформацію щодо вивчення психологічних умов та шляхів встановлення відповідності особистісних якостей фахівців ризиконебезпечних професій вимогам діяльності в особливих умовах.

СК 10. Здатність використовувати науково-теоретичні та науково-практичні психологічні ресурси для вирішення наукових і практичних завдань у галузі екстремальної та кризової психології.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1.

Змістовий модуль 1.

Тема 1.1. Психологічна безпека особистості як галузь психологічного знання.

Поняття про об'єкт, предмет та завдання психології безпеки. Історія психології безпеки. Визначення поняття «психологічна безпека» і її основні категорії. Міждисциплінарні зв'язки "Психологічної безпеки персоналу екстремальних видів діяльності". Сучасний етап розвитку галузі знань психологічна безпека особистості.

Тема 1.2. Людський фактор у забезпеченні безпеки.

Психологічна безпека особистості. Внутрішні передумови безпечної поведінки особистості: переконання, установки, стереотипи, індивідуальні стратегії досягнення стану безпеки. Спрямованість особистості. Самооцінка, вразливість, імпульсивність, емоційна лабільність. Особливості структури особистості, що пов'язані з екстремальними факторами в роботі.

Тема 1.3. Характеристика діяльності в особливих і екстремальних умовах.

Поняття та види діяльності. Діяльність як психологічна система. Індивідуально-психологічна безпека особистості у процесі діяльності. Поняття особливі та екстремальні умови. Класифікація джерел небезпеки. Психогенні фактори у трудовій діяльності.

Тема 1.4. Екстремальні стани людини.

Аналіз функціональних станів суб'єкта діяльності як фактор безпечної трудової діяльності. Динаміка працездатності і стомлення. Практичні стани. Монотонія, нервово-психічне напруження, стрес та тривожність як фактори травматизму. Методи дослідження практичних станів. Створення психологічного настрою на безпеку; стимуляція та навчання безпечної діяльності; правила та інструкції як засіб попередження небезпеки; психологічний вплив сенсорно-перцептивної інформації на безпеку.

Тема 1.5. Готовність до діяльності в екстремальних умовах.

Вплив індивідуальних якостей людини на безпеку її діяльності. Структура захисного механізму та його компоненти: когнітивний, емоційний, поведінковий. Фактори психологічної стійкості суб'єкту діяльності: соціальні та особистісні; ознаки психологічної стійкості; індивідуальні особливості нестійкої поведінки, можливі небезпеки інформаційного перенавантаження та дефіциту часу.

МОДУЛЬ 2.

Змістовий модуль 2.

Тема 2.1. Психологічна підтримка діяльності людини в екстремальних умовах.

Внутрішні передумови безпечної поведінки особистості: переконання, установки, стереотипи, індивідуальні стратегії досягнення стану безпеки. Механізми

психологічного захисту. Методи й засоби управління психічними станами. Забезпечення безпеки трудової діяльності. Професійна зрілість особистості.

Тема 2.2. Робота психолога у вогнищі екстремальної ситуації.

Психологічна служба в структурі ДСНС. Зміст та завдання психологічної служби ДСНС. Психологічна допомога в екстремальних ситуаціях. Правила першої допомоги, особливості надання екстреної психологічної допомоги постраждалим.

Тема 2.3. Стрес. Психофізіологія стресу.

Загальна характеристика та механізми виникнення стресу. Області прояву стресу, ознаки і симптоми стресу. Стресостійкість як вид психологічної стійкості особистості. Психологічна специфіка напруженості особистості в особливих і екстремальних умовах.

Тема 2.4. Основні поняття і критерії психічного здоров'я особистості.

Поняття та критерії психічного здоров'я особистості. Вплив психічного здоров'я на професійну діяльність особистості. Критерії та компоненти психічного здоров'я. Основні принципи забезпечення здорового способу життя.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1.												
Тема 1.1. Психологічна безпека особистості як галузь психологічного знання	8	2	2	-	-	4	10	2	-	-	-	8
Тема 1.2. Людський фактор у забезпеченні безпеки	8	2	2			4	8		-			8
Тема 1.3. Характеристика діяльності в особливих і екстремальних умовах	9	2	2			5	10	2	-			8
Тема 1.4. Екстремальні стани людини	9	2	2			5	10		2			8
Тема 1.5. Готовність до діяльності в екстремальних	14	2	4			8	8					8

умовах													
Разом за змістовим модулем 1	48	10	12	-	-	26	46	4	2	-	-	40	
Модуль 2													
Змістовий модуль 2													
Тема 2.1. Психологічна підтримка діяльності людини в екстремальних умовах	10	2	2	-	-	6	10		2	-	-	8	
Тема 2.2. Робота психолога у вогнищі екстремальної ситуації	10	2	2	-	-	6	12	2	-	-	-	10	
Тема 2.3. Стрес. Психофізіологія стресу	10	2	2	-	-	6	10		-	-	-	10	
Тема 2.4. Основні поняття і критерії психічного здоров'я особистості	12	2	4			6	12	2	-			10	
Разом за змістовим модулем 2	42	8	10	-	-	24	44	4	2	-	-	38	
Усього годин	42	8	10	-	-	24	44	4	2	-	-	38	
Усього годин за дисципліну	90	18	22	-	-	50	90	8	4	-	-	78	

5. Теми семінарських занять (НЕ ПЕРЕДБАЧЕНО)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
3		
	Разом	

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1.1. Психологічна безпека особистості як галузь психологічного знання	2
2	Тема 1.2. Людський фактор у забезпеченні безпеки	2
3	Тема 1.3. Характеристика діяльності в особливих і екстремальних умовах	2
4	Тема 1.4. Екстремальні стани людини	2
5-6	Тема 1.5. Готовність до діяльності в екстремальних умовах	4
7	Тема 2.1. Психологічна підтримка діяльності людини в екстремальних умовах	2
8	Тема 2.2. Робота психолога у вогнищі екстремальної ситуації	2
9	Тема 2.3. Стрес. Психофізіологія стресу	2
10-11	Тема 2.4.-2.5. Основні поняття і критерії психічного здоров'я особистості	4
	Разом	22

7. Теми лабораторних занять (НЕ ПЕРЕДБАЧЕНО)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	-	-
2	-	-
...	-	-
	Разом	-

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1.1. Психологічна безпека особистості як галузь психологічного знання	4
2	Тема 1.2. Людський фактор у забезпеченні безпеки	4
3	Тема 1.3. Характеристика діяльності в особливих і екстремальних умовах	5
4	Тема 1.4. Екстремальні стани людини	5
5	Тема 1.5. Готовність до діяльності в екстремальних умовах	8
6	Тема 2.1. Психологічна підтримка діяльності людини в екстремальних умовах	6
7	Тема 2.2. Робота психолога у вогнищі екстремальної ситуації	6
8	Тема 2.3. Стрес. Психофізіологія стресу	6
9	Тема 2.4. Основні поняття і критерії психічного здоров'я особистості	6
	Разом	50

9. Індивідуальні завдання (НЕ ПЕРЕДБАЧЕНО)

10. Форми і методи навчання

Вивчення дисципліни «Психологічна безпека персоналу екстремальних видів діяльності» передбачає проведення лекційних та семінарських занять, а також самостійну та індивідуальну роботу слухачів. У процесі організації навчальних та семінарських занять можуть застосовуватися активні методи: дискусія, круглий стіл, тематична зустріч, ділова гра, розв'язання ситуаційних задач, виїзні заняття, метод евристичних питань та метод евристичних асоціацій тощо.

11. Методи контролю

Для оцінки знань слухачів використовується поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюється на кожному семінарському та практичному занятті методом опитування та письмового тестового контролю. У процесі вивчення дисципліни слухачі виконують дві модульні контрольні роботи. Підсумкова форма контролю - іспит.

12. Розподіл балів, які отримують студенти для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота					Підсумковий тест (екзамен)	Сума	
Змістовий модуль 1					Модульна контрольна робота 1	25	100
T1.1	T1.2	T1.3	T1.4	T 1.5-1.6	T.T.1.1 -1.6		
4	4	4	4	8	15		
Змістовий модуль 2					Модульна контрольна робота 2		
T.2.1	T.2.2	T. 2.3	T.2.4-2.5		T.2.1- 2.5		
4	4	4	9		15		

T1, T2 ... T6 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
65-79	C		
55-76	D	задовільно	
50-54	E		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

13.1. Контрольні питання для проведення підсумкового контролю (модульний контроль, залік)

Модуль 1.

1. Визначення поняття «психологічна безпека» і її основні категорії.
2. Сучасний етап розвитку галузі знань психологічна безпека особистості.
3. Основні методи дослідження.
4. Внутрішні передумови безпечної поведінки особистості: переконання, установки, стереотипи, індивідуальні стратегії досягнення стану безпеки.
5. Особливості структури особистості, що пов'язані з екстремальними факторами в роботі.
6. Поняття та види діяльності. Діяльність як психологічна система.
7. Індивідуально-психологічна безпека особистості у процесі діяльності.
8. Екстремальні, субекстремальні та особливі умови діяльності.
9. Класифікація джерел небезпеки.
10. Психогенні фактори у трудовій діяльності.
11. Аналіз функціональних станів суб'єкта діяльності
12. Динаміка працездатності і стомлення.
13. Практичні стани та методи дослідження практичних станів.
14. Вплив індивідуальних якостей людини на безпеку її діяльності.
15. Структура захисного механізму та його компоненти: когнітивний, емоційний, поведінковий.
16. Фактори психологічної стійкості суб'єкту діяльності: соціальні та особистісні;
17. Ознаки психологічної стійкості; індивідуальні особливості нестійкої поведінки,

Модуль 2.

1. Внутрішні передумови безпечної поведінки особистості: переконання, установки, стереотипи, індивідуальні стратегії досягнення стану безпеки.
2. Механізми психологічного захисту.
3. Методи й засоби управління психічними станами.
4. Забезпечення безпеки трудової діяльності.
5. Професійна зрілість особистості.
6. Психологічна служба в структурі ДСНС.
7. Психологічна допомога в екстремальних ситуаціях.
8. Правила першої допомоги, особливості надання екстреної психологічної допомоги постраждалим.
9. Загальна характеристика та механізми виникнення стресу.
10. Області прояву стресу, ознаки і симптоми стресу.
11. Стресостійкість як вид психологічної стійкості особистості.
12. Психологічна специфіка напруженості особистості в особливих і екстремальних умовах.
13. Поняття та критерії психічного здоров'я особистості.
14. Вплив психічного здоров'я на професійну діяльність особистості.
15. Критерії та компоненти психічного здоров'я.
16. Основні принципи забезпечення здорового способу життя.

13.2. Плани семінарських та практичних занять

Плани семінарських та практичних занять наведені у додатку 1 до цієї програми.

13.3. Завдання для самостійної роботи слухачів

Завдання для самостійної роботи слухачів наведені у додатку 2 до цієї програми.

13.4. Методичні вказівки і тематика контрольних робіт

Матеріали до контрольних робіт денної та заочної форм навчання наведені у додатку 3 до цієї програми.

13.5. Пакет комплексних контрольних робіт (ККР) для перевірки знань

Пакет ККР для перевірки знань наведений у додатку 4 до цієї програми.

14. Рекомендована література

Базова

1. Екстремальна психологія: Підручник / За заг. ред. проф. О.В. Тімченка - К.: ТОВ "Август Трейд", 2007. - 502 с.
2. Кризова психологія: Навчальний посібник / За заг. ред. проф. О.В. Тімченка. – Х.: НУЦЗУ, 2010. - 401 с.
3. Бурлачук Л.Ф., Коржова Е.Ю. Психологія життєвих ситуацій. Учебное пособие. — М.: Российское педагогическое агентство, 1998.—263с.
4. Василюк Ф.Е. Психологія переживання (аналіз преодолення критических ситуацій) — М.: Изд-во МГУ, 1984.
5. Кризисные события и психологические проблемы человека / Под. ред. Пергаменщика Л.А.—Мн.: НИО, 1997.—207 с.
6. Смирнов Б.А., Долгополова Е.В. Психологія діяльності в екстремальних ситуаціях. —Х.: Изд-во Гуманитарный Центр, 2007, - 276 с.
7. Тарабрина Н.В. Практикум по психологии посттравматического стресса.— СПб.: Питер, 2001.—272с

5. Інформаційні ресурси

1. <http://www.social.org.ua>.
2. <http://www.dnop.kiev.ua>.
3. <http://uig.com.ua/>.

Розробник:

професор кафедри психології діяльності
в особливих умовах,
доктор біологічних наук, професор

Ліна ПЕРЕЛИГІНА

ДОДАТОК 1

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ОСОБЛИВИХ УМОВАХ

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
з дисципліни «Психологічна безпека персоналу екстремальних видів діяльності»

Укладач:
професор кафедри психології діяльності
в особливих умовах,
доктор біологічних наук,
професор

Ліна ПЕРЕЛИГІНА

“ ___ ”

2020 р.

Харків, 2020

МОДУЛЬ № 1. Психологія професійної діяльності

Змістовний модуль 1.

Тема 1.1. Психологічна безпека особистості як галузь психологічного знання (практ. заняття 2 год).

Мета: поглибити знання докторів філософії про сучасний етап розвитку галузі знань психологічна безпека особистості; виробити навички самостійної роботи з науковими джерелами.

План:

1. Об'єкт, предмет та основні категорії «психологічної безпеки персоналу екстремальних видів діяльності».
2. Основні історичні віхи розвитку дисципліни психологія безпеки.
3. Міждисциплінарні зв'язки "Психологічної безпеки персоналу екстремальних видів діяльності".
4. Основні методи дослідження дисципліни "Психологічна безпека персоналу екстремальних видів діяльності".

Завдання для самостійної роботи:

Реферати

Література:

1; 2; 6.

Тема 1.2. Людський фактор у забезпеченні безпеки (практ. заняття 2 год).

Мета: поглибити знання докторів філософії про психологічну безпеку особистості; виробити навички самостійної роботи з науковими текстами.

План:

1. Особливості психологічної безпеки особистості.
2. Внутрішні передумови безпечної поведінки особистості .
3. Особливості структури особистості, що пов'язані з екстремальними факторами в роботі.

Завдання для самостійної роботи:

Реферати:

Література:

1; 2; 3; 6..

Тема 1.3. Характеристика діяльності в особливих і екстремальних умовах (практ. заняття 2 год).

Мета: поглибити знання докторів філософії про індивідуально-психологічну безпеку особистості у процесі діяльності, про класифікацію джерел небезпеки; виробити навички самостійної роботи з науковими текстами.

План:

1. Поняття та види діяльності. Діяльність як психологічна система.
2. Екстремальні, субекстремальні та особливі умови діяльності.
3. Класифікація джерел небезпеки. Психогенні фактори у трудовій діяльності.

Література:

1; 2; 6.

Тема 1.4. Екстремальні стани людини_ (практ. заняття 2 год).

Мета: розширити теоретичні та практичні знання стосовно функціональних станів суб'єкта діяльності та методи їх дослідження; виробити навички професійної роботи.

План:

1. Особливості функціональних станів суб'єкта діяльності.
2. Методи дослідження праксичних станів.
3. Створення психологічного настрою на безпеку.

Завдання для самостійної роботи:

Реферати

Література:

1; 2;3;4;5.

Тема 1.5.-1.6. Готовність до діяльності в екстремальних умовах (практ. заняття 4 год).

Мета: поглибити знання слухачів про ознаки психологічної стійкості та структуру захисного механізму діяльності; виробити навички самостійної роботи з науковими текстами.

План:

1. Структура захисного механізму та його компоненти.
2. Фактори психологічної стійкості суб'єкту діяльності.
3. Ознаки психологічної стійкості.
4. Особливості нестійкої поведінки особистості в процесі діяльності.

Завдання для самостійної роботи:

Реферати

Література:

1; 2; 3;5.

МОДУЛЬ № 2.

Організація діяльності в екстремальних ситуаціях

Змістовний модуль 2.

Тема 2.1. Психологічна підтримка діяльності людини в екстремальних умовах (практ. заняття 2 год).

Мета: розширити теоретичні та практичні знання стосовно безпечної поведінки особистості та механізмів психологічного захисту; виробити навички професійної роботи.

План:

1. Особливості безпечної поведінки особистості в екстремальних умовах.
2. Механізми психологічного захисту.
3. Методи й засоби управління психічними станами.
4. Забезпечення безпеки трудової діяльності.

Література:

1; 2;3;4; 6.

Тема 2.2. Робота психолога у вогнищі екстремальної ситуації (практ. 2год).

Мета: розширити теоретичні та практичні знання стосовно психологічної служби в структурі ДСНС, розглянути основні правила першої допомоги, особливості надання екстреної психологічної допомоги постраждалим; виробити навички професійної роботи.

План:

1. Психологічна служба в структурі ДСНС.
2. Психологічна допомога в екстремальних ситуаціях.
3. Правила першої допомоги, особливості надання екстреної психологічної допомоги постраждалим.

Завдання для самостійної роботи:

Реферати

Література:

1; 2; 5; 6.

Тема 2.3. Стрес. Психофізіологія стресу (практ. заняття 2год).

Мета: розширити теоретичні та практичні знання стосовно характеристики та механізмів виникнення стресу; ознаки і симптоми стресу; виробити навички професійної роботи.

План:

1. Загальна характеристика та механізми виникнення стресу.
2. Стресостійкість як вид психологічної стійкості особистості.
3. Психологічна специфіка напруженості особистості в особливих і екстремальних умовах.

Завдання для самостійної роботи:

Реферати.

Література:

1; 2; 5; 7.

Тема 2.4.-2.5 Основні поняття і критерії психічного здоров'я особистості (практ. заняття 4год).

Мета: розширити теоретичні та практичні знання стосовно впливу психічного здоров'я на професійну діяльність; виробити навички професійної роботи.

План:

1. Поняття та критерії психічного здоров'я особистості.
2. Вплив психічного здоров'я на професійну діяльність особистості.
3. Критерії та компоненти психічного здоров'я.
4. Основні принципи забезпечення здорового способу життя.

Завдання для самостійної роботи:

Реферати.

Література:

1; 2; 5; 6; 7.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ОСОБЛИВИХ УМОВАХ

**Методичні вказівки і тематика контрольних робіт
з дисципліни «Психологічна безпека персоналу екстремальних
видів діяльності»**

Укладач:

професор кафедри психології діяльності
в особливих умовах,
доктор біологічних наук,
професор
Ліна ПЕРЕЛИГІНА

“ ___ ”

2020 р.

А. Основні положення виконання контрольних робіт

Контрольні роботи №1 та №2 з дисципліни «Психологічна безпека персоналу екстремальних видів діяльності» включають письмове розкриття змісту одного з вказаних 10 варіантів теоретичних питань, письмові відповіді на один з приведених варіантів. Для кожного слухача варіант вирішення контрольної роботи встановлюється викладачем. Тривалість виконання контрольної роботи - 2 академічних години. Роботи виконуються у присутності викладача. Оцінки по роботі виставляються викладачем протягом тижня, наступної за днем виконання роботи.

Контрольна робота оформляється таким чином:

- 1) контрольна робота пишеться слухачем "від руки" акуратною ручкою на листах формату А4 на російській або українській мові;
- 2) листи роботи нумеруються, скріпляються і кожен підписується;
- 3) кількість листів контрольної роботи не обмежується;
- 4) титульний лист оформляється таким чином (дивися приклад).

Принципи оцінок викладачем контрольних робіт студентів наступні:

- 1) відмінно – слухач повністю і якісно розкрив зміст першого питання, дав правильні відповіді на всі питання тесту і правильно вирішив завдання);
- 2) добре – слухач не повністю, але якісно розкрив зміст першого питання, або помилився один раз у відповідях на питання тесту, або зробив незначну помилку при рішенні задачі;
- 3) задовільно – слухач не повністю і не якісно розкрив зміст першого питання, і/або помилився кілька разів у відповідях на питання тесту, і/або неправильно вирішив задачу;
- 4) не задовільно – слухач не відповів на перше питання, і/або не відповів на питання тесту, і/або не вирішив задачу.

Б. Титульний лист контрольної роботи

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

Кафедра психології діяльності в особливих умовах

Контрольна робота № ____
з дисципліни «Психологічна безпека персоналу екстремальних
видів діяльності»
Варіант – ____

Виконана слухачем
групи _____

підпис
« ____ » _____ 2020

Відмітка: _____
Перевірив

підпис
« ____ » _____ 2020

Харків, 2020

В. Теоретичні питання

Контрольна робота 1

Варіант 1.

1. Проаналізувати об'єкт, предмет та основні категорії «психологічної безпеки персоналу екстремальних видів діяльності».
2. Охарактеризуйте структуру захисного механізму та його компоненти.

Варіант 2.

1. Охарактеризуйте особливості психологічної безпеки особистості.
2. Проаналізувати особливості нестійкої поведінки особистості в процесі діяльності

Варіант 3.

1. Охарактеризуйте внутрішні передумови безпечної поведінки особистості
2. Охарактеризувати особливості функціональних станів суб'єкта діяльності.

Варіант 4.

1. Проаналізувати поняття та види діяльності. Діяльність як психологічна система.
2. Охарактеризувати методи дослідження практичних станів.

Варіант 5.

1. Проаналізувати основні історичні віхи розвитку дисципліни психологія безпеки.
2. Охарактеризувати особливості функціональних станів суб'єкта діяльності.

Варіант 6.

1. Проаналізувати структуру особистості, що пов'язані з екстремальними факторами в роботі.
2. Охарактеризуйте екстремальні, субекстремальні та особливі умови діяльності.

Варіант 7.

1. Охарактеризуйте джерела небезпеки. Психогенні фактори у трудовій діяльності.
2. Дайте визначення об'єкт, предмет та основні категорії «психологічної безпеки персоналу екстремальних видів діяльності».

Варіант 8.

1. Проаналізувати методи дослідження практичних станів
2. Охарактеризуйте основні історичні віхи розвитку дисципліни психологія безпеки.

Варіант 9.

1. Обґрунтувати джерела небезпеки. Психогенні фактори у трудовій діяльності.
2. Охарактеризуйте методи дослідження практичних станів.

Варіант 10.

1. Охарактеризуйте особливості психологічної безпеки особистості.

2. Охарактеризуйте структуру захисного механізму та його компоненти.

Контрольна робота 2

Варіант 1.

1. Проаналізувати особливості безпечної поведінки особистості в екстремальних умовах .
2. Охарактеризувати роботу психологічної служби в структурі ДСНС.

Варіант 2.

1. Проаналізувати методи й засоби управління психічними станами
2. Охарактеризувати правила першої допомоги, особливості надання екстреної психологічної допомоги постраждалим.

Варіант 3.

1. Проаналізувати психологічну допомогу в екстремальних ситуаціях.
2. Охарактеризувати основні принципи забезпечення здорового способу життя.

Варіант 4.

1. Проаналізувати поняття та критерії психічного здоров'я особистості.
2. Охарактеризувати стресостійкість як вид психологічної стійкості особистості.

Варіант 5.

1. Проаналізувати вплив психічного здоров'я на професійну діяльність особистості.
2. Охарактеризувати специфіку напруженості особистості в особливих і екстремальних умовах

Варіант 6.

1. Визначити загальну характеристику та механізми виникнення стресу.
2. Охарактеризувати критерії та компоненти психічного здоров'я.

Варіант 7.

1. Проаналізувати особливості безпечної поведінки особистості в екстремальних умовах.
2. Охарактеризувати стресостійкість як вид психологічної стійкості особистості.

Варіант 8.

1. Проаналізувати специфіку напруженості особистості в особливих і екстремальних умовах.
2. Охарактеризувати основні принципи забезпечення здорового способу життя.

Варіант 9.

1. Проаналізувати вплив психічного здоров'я на професійну діяльність особистості.
2. Охарактеризувати основні критерії та компоненти психічного здоров'я.

Варіант 10.

1. Охарактеризувати основні принципи забезпечення здорового способу життя.
2. Визначити загальну характеристику та механізми виникнення стресу.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ОСОБЛИВИХ УМОВАХ

Матеріали до самостійної роботи
з дисципліни «Психологічна безпека персоналу екстремальних
видів діяльності»

Укладач:
професор кафедри психології діяльності
в особливих умовах,
доктор біологічних наук,
професор
Ліна ПЕРЕЛИГІНА
“ ___ ” 2020 р.

Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи

Одним з дієвих засобів успішної підготовки майбутніх фахівців є самостійна робота. Вона вчить фахівців з першого курсу оволодівати теоретичними знаннями, узагальнювати та систематизувати їх а також використовувати на практиці.

Самостійна робота проводиться у різних формах: пошуку відповіді на проблемні питання при підготовці до семінарських та практичних занять, самостійного опрацювання деяких питань з теми, написання рефератів та доповідей, конспектування та анотування літератури, підготовка контрольної роботи (для студентів-заочників), написання курсових та дипломних робіт. Кожна форма самостійної навчальної діяльності фахівців спрямована на удосконалювання психологічних знань з окремих тем, навчання застосуванню цих знань для рішення прикладних задач, формування умінь і навичок психологічного дослідження, придбання умінь і навичок практичної психологічної роботи.

При виконанні самостійної роботи фахівець повинен засвоїти наступні основні уміння:

1. самостійний пошук інформації з заданої теми;
2. добір істотної інформації, необхідної для повного висвітлення досліджуваної проблеми, відділення цієї інформації від другорядної (у рамках даної теми);
3. аналіз і синтез знань і досліджень з проблеми;
4. узагальнення і класифікація інформації з дослідницьких проблем;
5. логічне і послідовне розкриття теми;
6. узагальнення психологічних знань з проблеми і формулювання висновків з літературного огляду матеріалу;
7. стилістично правильне оформлення наукової думки в реферативному ключі;
8. грамотна побудова наукового тексту;
9. правильне оформлення роботи.

Усе перераховане вище може бути підставою і критерієм для оцінки роботи фахівця викладачем.

Перший етап діяльності фахівця при виконанні самостійної роботи – пошук відповідних джерел інформації з досліджуваної теми. Основні джерела: книги, методичні посібники і розробки, статті в наукових і науково-методичних журналах, збірниках наукових і науково-методичних робіт, матеріали конференцій, веб-сторінки в Інтернеті. При вивченні публікацій по темі необхідно користуватися науковими бібліотеками.

Знайомство з книгами і статтями в журналах доцільно починати з останніх років видання, щоб у першу чергу познайомитися із сучасним станом проблеми і вивчити останні бібліографічні огляди по темі. У них також можна знайти посилання на інших авторів, на інші книги і статті по темі, які видані раніше. Це дозволить розширити сферу бібліографічного пошуку. Кількість посилань на яких-небудь авторів у різних джерелах дозволить з'ясувати найбільш авторитетних фахівців в області певного дослідження.

Порівняно новим джерелом інформації з психології став Інтернет. Для успішного пошуку інформації в ньому важливо знати адреси відповідних сайтів і веб сторінок.

Однією з важливих форм самостійної роботи фахівців є учбово-дослідницька робота, яка передбачає формулювання завдань роботи, підбір методів та методик, складання плану проведення дослідження та власне практична його реалізація, аналіз, інтерпретація та узагальнення отриманих даних. Окрім навчального ефекту виконання такої роботи переслідує і наукові цілі – отримання, перевірку та перепереверку психологічних фактів, виявлення достоїнств та недоліків тієї чи іншої методики відносно різних цілей. Добре, якщо така робота матиме ще й практичні наслідки (виявлення психологічних особливостей, аналіз причин певних явищ та надання рекомендацій). Велике значення для

успішної учбової діяльності фахівців має планування самостійної роботи у часі та уміння організувати свою роботу таким чином, щоб добиватись високих результатів з найменшими затратами часу. В цьому велика роль належить викладачу (його умінню організувати та контролювати виконання самостійної роботи).

Питання до самостійної роботи

1. Дати обґрунтування щодо визначення базових категорій психології.
2. Виділити психологів, що внесли суттєвий вклад в історію розвитку психології безпеки та охарактеризувати їх науковий доробок.
3. Розкрити взаємозв'язок рівнів психічного відображення.
4. Розкрити особливості свідомості як ідеального відображення.
5. Привести приклади використання методів дослідження у межах галузі "Психологічна безпека особистості".
6. Розглянути психологічні механізми захисту.
7. Проаналізувати структуру захисного механізму, виділити та охарактеризувати його основні компоненти
8. Виділити та дослідити фактори психологічної стійкості суб'єкту діяльності.
9. Проаналізувати функціональні стани суб'єкта діяльності як фактор безпечної трудової діяльності.
10. Розглянути динаміку працездатності і стомлення. Праксичні стани. Монотонія.
11. Проаналізувати можливості створення психологічного настрою на безпеку.
12. Дослідити можливості організації режиму праці та відпочинку.

Тематика рефератів з курсу

1. Психологічні механізми захисту та психологічна безпека особистості
2. Індивідуальні стратегії досягнення стану безпеки як передумова безпечної поведінки особистості
3. Безпечна трудова діяльність: теоретико-методологічні підходи та дискусії
4. Забезпечення безпеки трудової діяльності
5. Складники та механізм функціонування психологічної безпеки освітнього середовища

Контрольні питання для самостійної підготовки слухачів

1. Психологія безпеки у системі психологічного знання.
2. Об'єкт і предмет психології безпеки.
3. Дайте характеристику інформаційно-психологічних загроз особистості.
4. Дайте характеристику поняттям: аварія, ситуація, випадок.
5. У чому полягає нейтралізація психологічних факторів у трудовій діяльності?
6. Які механізми регуляції поведінки людини у випадку небезпеки?
7. У чому полягають стратегії досягнення безпеки особистості?
8. У чому полягає психологічний захист особистості у соціально-напруженій ситуації?
9. Дайте характеристику факторам стресостійкості.
10. Наведіть приклади ознак віктимної поведінки.
11. Наведіть приклади віртуально-мережевих практик, які порушують безпеку людини.

Список літератури для самостійної роботи

Базова

1. Екстремальна психологія: Підручник / За заг. ред. проф. О.В. Тімченка - К.: ТОВ "Август Трейд", 2007. - 502 с.
2. Кризова психологія: Навчальний посібник / За заг. ред. проф. О.В. Тімченка. – Х.: НУЦЗУ, 2010. - 401 с.
3. Бурлачук Л.Ф., Коржова Е.Ю. Психология жизненных ситуаций. Учебное пособие. — М.: Российское педагогическое агентство, 1998.—263с.
4. Василюк Ф.Е. Психология переживания (анализ преодоления критических ситуаций) — М.: Изд-во МГУ, 1984.
5. Кризисные события и психологические проблемы человека / Под. ред. Пергаменщика Л.А.—Мн.: НИО, 1997.—207 с.
6. Смирнов Б.А., Долгополова Е.В. Психология деятельности в экстремальных ситуациях. —Х.: Изд-во Гуманитарный Центр, 2007, - 276 с.
7. Тарабрина Н.В. Практикум по психологии посттравматического стресса.— СПб.: Питер, 2001.—272с

Інформаційні ресурси

1. <http://www.social.org.ua>.
2. <http://www.dnop.kiev.ua>.
3. <http://uig.com.ua/>.

**ЗАВДАННЯ ДО КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ (З/В)
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ № 1,2.**

Варіант 1.

1. Проаналізувати об'єкт, предмет та основні категорії «психологічної безпеки персоналу екстремальних видів діяльності».
2. Охарактеризуйте структуру захисного механізму та його компоненти.
3. Охарактеризувати роботу психологічної служби в структурі ДСНС.

Варіант 2.

1. Охарактеризуйте особливості психологічної безпеки особистості.
2. Проаналізувати особливості нестійкої поведінки особистості в процесі діяльності.
3. Проаналізувати методи й засоби управління психічними станами.

Варіант 3.

1. Охарактеризуйте внутрішні передумови безпечної поведінки особистості
2. Охарактеризувати особливості функціональних станів суб'єкта діяльності.
3. Охарактеризувати основні принципи забезпечення здорового способу життя.

Варіант 4.

1. Проаналізувати поняття та види діяльності. Діяльність як психологічна система.
2. Охарактеризувати методи дослідження практичних станів.
3. Визначити загальну характеристику та механізми виникнення стресу.

Варіант 5.

1. Проаналізувати основні історичні віхи розвитку дисципліни психологія безпеки.
2. Охарактеризувати особливості функціональних станів суб'єкта діяльності.
3. Охарактеризувати основні критерії та компоненти психічного здоров'я.

Варіант 6.

1. Проаналізувати структуру особистості, що пов'язані з екстремальними факторами в роботі.
2. Охарактеризуйте екстремальні, субекстремальні та особливі умови діяльності.
3. Охарактеризувати стресостійкість як вид психологічної стійкості особистості.

Варіант 7.

1. Охарактеризуйте джерела небезпеки. Психогенні фактори у трудовій діяльності.
2. Дайте визначення об'єкт, предмет та основні категорії «психологічної безпеки персоналу екстремальних видів діяльності».
3. Проаналізувати особливості безпечної поведінки особистості в екстремальних умовах.

Варіант 8.

1. Проаналізувати методи дослідження практичних станів
2. Охарактеризуйте основні історичні віхи розвитку дисципліни психологія безпеки.
3. Проаналізувати специфіку напруженості особистості в особливих і екстремальних умовах.

Варіант 9.

1. Обґрунтувати джерела небезпеки. Психогенні фактори у трудовій діяльності.

2. Охарактеризуйте методи дослідження практичних станів.
3. Проаналізуйте поняття та критерії психічного здоров'я особистості.

Варіант 10.

1. Охарактеризуйте особливості психологічної безпеки особистості.
2. Охарактеризуйте структуру захисного механізму та його компоненти.
3. Охарактеризувати правила першої допомоги, особливості надання екстреної психологічної допомоги постраждалим.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ОСОБЛИВИХ УМОВАХ

КОМПЛЕКСНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА

з нормативної дисципліни «Психологічна безпека персоналу екстремальних видів діяльності»
Освітньо-кваліфікаційний рівень «Доктор філософії»
у галузі знань 0.5 «Соціальні та поведінкові науки»

Укладач:

професор кафедри психології діяльності
в особливих умовах,
доктор біологічних наук,
Ліна ПЕРЕЛИГІНА

Харків, 2020

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета курсу: вивчення психологічної загрози різного походження, що набуває вельми широкого впливу у сучасному світі; визначає стратегії забезпечення психологічної безпеки людини в життєвому середовищі; отримання доктором філософії поглиблених знань, умінь і навичок в області психологічних аспектів екстремальних ситуацій у відповідності з сучасними науковими уявленнями.

Контроль за вивченням навчального курсу здійснюється шляхом оцінювання участі слухачів у практичних заняттях, а також за результатами письмового й усного опитування, здачі модулів.

Метою контрольних завдань дисципліни є перевірка оволодіння слухачами системою знань про психологічні особливості різних форм та методів навчання (навчання як викладання; навчання як стимулювання пізнавальних потреб та інтересів, навчання як організація пізнавальної діяльності, як формування пізнавальної активності та самостійності; навчання як організація проблемного, програмованого, розвиваючого та інших видів і типів навчання); про залежність якості засвоєння навчального матеріалу від вибору форм, методів та засобів навчання; про підготовку викладача до проведення лекційних, семінарських, практичних, лабораторних занять, про структуру навчального матеріалу тощо.

Контрольні завдання можуть проводитися як письмово та за усною формою. Тривалість виконання контрольної роботи - 2 академічних години. Роботи виконуються у присутності викладача. Оцінки по роботі виставляються викладачем протягом тижня, наступної за днем виконання роботи.

Критерії оцінювання

Оцінки, які можуть отримати слухачі під час та після закінчення вивчення курсу визначаються наступними критеріями:

Незадовільно (X) - (дуже низький рівень) - виставляється з обов'язковим повторним вивченням курсу. Курсант (студент, слухач) не спроможний самостійно засвоїти програмний матеріал: підсумкові модулі написані на негативні оцінки, індивідуальні завдання та програма курсу не виконані.

Незадовільно (FX) - (низький рівень) - ставиться з можливістю повторного складання. Курсант (студент, слухач) володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання та відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються ним окремими словами чи реченнями; виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні або володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становить незначну частину навчального матеріалу. Але він спроможний самостійно допрацювати програмний матеріал і підготуватися до перескладання.

Задовільно (E) (слабкий рівень) - виставляється, якщо курсант (студент, слухач) виявив знання основного навчального матеріалу дисципліни в мінімальному обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; зробив значну кількість помилок при написанні модульних контрольних робіт та усних відповідях на заняттях тощо, які може усунути лише під керівництвом та за допомогою викладача.

Задовільно (D) (середній рівень) - курсант (студент, слухач) володіє навчальним матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні, може виявляти знання та розуміння основних положень, на елементарному рівні може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати, робити висновки.

Добре (C) (достатній рівень) - курсант (студент, слухач) виявив загалом добрі знання навчального матеріалу під час виконання тестових завдань та усних відповідей на заняттях, але припустився низки суттєвих помилок; показав систематичний характер знань із дисципліни; здатний до самостійного використання та поповнення надбаних знань у процесі подальшої навчальної роботи та професійної діяльності.

Добре (B) (достатній рівень) - курсант (студент, слухач) здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних закономірностей; вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію, добирати аргументи на підтвердження певних думок.

Відмінно (A) (високий рівень) - курсант (студент, слухач) вільно володіє обсягом матеріалу, передбаченим програмою, зокрема, застосовує його на практиці (у вигляді наведення власних прикладів, розв'язання психологічних ситуацій тощо), добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу, оцінює факти, явища, вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні явища та факти, виявляючи особисту позицію що до них, вміло використовує міжпредметні зв'язки.

Варіант 1.

1. Проаналізувати об'єкт, предмет та основні категорії «психологічної безпеки персоналу екстремальних видів діяльності».
2. Охарактеризуйте структуру захисного механізму та його компоненти.
3. Охарактеризувати роботу психологічної служби в структурі ДСНС.

Варіант 2.

1. Охарактеризуйте особливості психологічної безпеки особистості.
2. Проаналізувати особливості нестійкої поведінки особистості в процесі діяльності.
3. Проаналізувати методи й засоби управління психічними станами.

Варіант 3.

1. Охарактеризуйте внутрішні передумови безпечної поведінки особистості
2. Охарактеризувати особливості функціональних станів суб'єкта діяльності.
3. Охарактеризувати основні принципи забезпечення здорового способу життя.

Варіант 4.

1. Проаналізувати поняття та види діяльності. Діяльність як психологічна система.
2. Охарактеризувати методи дослідження праксичних станів.
3. Визначити загальну характеристику та механізми виникнення стресу.

Варіант 5.

1. Проаналізувати основні історичні віхи розвитку дисципліни психологія безпеки.
2. Охарактеризувати особливості функціональних станів суб'єкта діяльності.
3. Охарактеризувати основні критерії та компоненти психічного здоров'я.

Варіант 6.

1. Проаналізувати структуру особистості, що пов'язані з екстремальними факторами в роботі.
2. Охарактеризуйте екстремальні, субекстремальні та особливі умови діяльності.
3. Охарактеризувати стресостійкість як вид психологічної стійкості особистості.

Варіант 7.

1. Охарактеризуйте джерела небезпеки. Психогенні фактори у трудовій діяльності.
2. Дайте визначення об'єкт, предмет та основні категорії «психологічної безпеки персоналу екстремальних видів діяльності».
3. Проаналізувати особливості безпечної поведінки особистості в екстремальних умовах.

Варіант 8.

1. Проаналізувати методи дослідження праксичних станів
2. Охарактеризуйте основні історичні віхи розвитку дисципліни психологія безпеки.
3. Проаналізувати специфіку напруженості особистості в особливих і екстремальних умовах.

Варіант 9.

1. Обґрунтувати джерела небезпеки. Психогенні фактори у трудовій діяльності.
2. Охарактеризуйте методи дослідження праксичних станів.
3. Проаналізувати поняття та критерії психічного здоров'я особистості.

Варіант 10.

1. Охарактеризуйте особливості психологічної безпеки особистості.
2. Охарактеризуйте структуру захисного механізму та його компоненти.
3. Охарактеризувати правила першої допомоги, особливості надання екстреної психологічної допомоги постраждалим.